

VIRON AATEVELJIEN KESKUSTELU?

Vasemmalta: Antti-Pekka Mustonen, Veikko Saksi, Henn Pölluaas ja Juhani Tamminen.

ON KIINNOSTAVA ISTUA monipuolisesti kokoneiden, positiivisesti ajattelevien ja tulevaisuuteen tähtäävien ihmisten kanssa. Tällainen vapaamuotoinen ja –sisältöinen keskustelu ensisijaisesti julkaistavien Venäjä- ja Karjala-kirjojen tiimoilta käytiin Tallinnassa marraskuussa 2008.

Keskustelussa olivat mukana Antti-Pekka Mustonen, Veikko Saksi, Henn Pölluaas ja Juhani Tamminen, kaikki Tallinnan asukkeja. Tällaisessa isänmaallisesti ajattelevien ihmisten joukossa keskustelu vääjäämättä koskettaa Venäjää varsinkin, kun siitä ilmestyvä kirja arvioi naapurimaan olevan syvässä kriisissä, joka voi johtaa jopa maan hajoamiseen.

Toinen aihe, jota ei voi välttää – eikä luonnollisesti ole mitään syytäkään välttää – on Karjalan ja Setomaan palautus. Molemmat on väkivaltaisen aggression seurauksena riistetty niiden varsinaisilta omistajilta. Sellaisesta asiasta on tarpeen puhua, kunnes asiantila korjataan.

On mielenkiintoista tarkkailla eroja ja yhtäläisyyksiä Suomen ja Viron välillä. Yksi ehkä yllättäväkin yhtäläisyys on se, että Viron poliittinen sektori on enenemässä määrin omaksumassa suomettumisen vähemmän jaloja periaatteita.

Suomella on tähän saakka ollut kyseenalainen kunnia toimia suomettumisen ja suomettamisen keulakuvana. Nyt tälle tontille alkaa olla muitakin pyrkijöitä. Tungosta ei vielä ole, mutta monet Euroopan maat ovat erityisesti energia- ja ympäristönsuojelun vuoksi notkistaneet polvensa tarpeettomankin syvälle.

Viron politiikoilla painolastina ovat vanhat neuvostosuhteet ja toimiminen neuvosto-organisaatioissa miehityksen aikana. Sitä kaapua näyttää olevan vaikea karistaa. Suomalaisilla ei ole miehityskokemuksia, mutta kylläkin syvää polvien notkistamista idän suuntaan. Kotiryssä-ilmio oli vahva. Yllättävää, että se osittain näyttää tulevan uudelleen ainakin osittain muotiin.

Virossa polvia notkistava poliittinen suuntaus näkyy hyvin esim. Setomaan kysymyksessä ja rajasopimuksen ratifioimisessa Venäjän kanssa. Virolaisista noin 80 % haluaa Setomaan takaisin. Poliitikoista valtaosa on valmis menettämään alueen, kunhan vain rajasopimus saataisiin Venäjän kanssa aikaiseksi. Viro on ratifioinut sopimuksen, Venäjä ei.

Kansainvälisten lakien mukaan Tarton rauha on edelleen voimassa, koska Viro ja

Venäjä eivät ole virallisesti julistaneet toisilleen sotaa. Tilanne on hassunkurinen. Venäjä väittää, ettei Tarton rauha ole voimassa, joten ovatko maat sittenkin sodassa yhä keskenään?

Suomessa Karjalan palautuskysymys ei ole pinnalla, mutta sitä vahvemmin pinnan alla latenttina asiana. 2000-luvun alusta palautuksen kannatus on noin 10 % tasosta hyvin tasaisesti noussut ja se lieenee ylittänyt 40 % tason. Samalla palautuksen vastustus on merkittävästi heikentynyt noin 80 % tasosta alle 50 % tason. Muutos on vakaa trendi, ei hetken huuma.

Suomessa yksikään merkittävä poliitikko ei puhu palautuksesta. Merkitseekö tämä sitä, ettei ko. kysymystä ole ja ettei asiasta olla kiinnostuneita? Sellainen arvio on virheellinen. Kuka merkittävä poliitikko uskaltaisi enää asettua täydellisesti palautusta vastaan? Kuka uskaltaisi vahvasti kannattaa palautusta? Kumpaakaan ei tehdä, joten suomalaisittain vaietaan. Se tuntuu turvallisimmalta ratkaisulta, kunnes tiedetään, että takinkääntöviikot ovat alkaneet. Silloin kaikki ovat aina olleet palautuksen kannalla.

Nord Streamista voi sanoa, että se on voimaperäinen Venäjän projekti, jossa Saksa on äänetön yhtiömies ja varmasti erittäin suurien ristiriitojen temmellyskenttä. Venäjän tavoittelemassa meriputkessa ei liiemmästi ole järkeä.

Putki on sängen merkittävä ympäristöriski. Silti sitä ajatetaan kuin käärmettä putkeen. Sen sijaan ei tunnusteta, että putki on talous- ja turvallisuusriski. Silmät ummistetaan täysin puolustuksellisista näkökohdista. Häviääkö riski, kun siitä ei puhuta? Suomen puolustusvoimien ylipäällikkö ei ole tehtäviensä tasalla sulkiessaan puolustuksellisen näkökulman tarkastelun ulkopuolelle.

Ainoa järkevä putkivaihtoehto on maaputki suoraan Murmanskin, Pohjois-Suomen ja -Ruotsin kautta Tanskaan ja sieltä Saksaan. Mistä löytyy yhtä rauhaisaa maailmankolkkoa? Vain Neuvostoliitto on sitä rauhaa järkyttänyt. Suomalaiset, ruotsalaiset tai norjalaiset eivät putkea tuhoa.

Maaputki maksaa noin 2 mrd. euroa ja meren kautta kulkeva 8 – 10 mrd. euroa. Mistä Venäjä ottaa ko. rahat? Jos Venäjä haluaa jaloistaa kaasun, turha sitä on rahdata Viipuriin jalostettavaksi, onhan Murmanskiin mahdollisuus investoida miljardeja jalostuslaitokseen.

Venäjän lähitulevaisuus askarruttaa monia. Selviääkö maa vai hajoaako se? Mitkä ovat hajoamisen seuraukset? Tai mitkä ovat selviämisen seuraukset? Kumpikaan ei tapahdu jälkiä jättämättä.

Venäjän nousu, uho ja mahdollinen tuho voidaan kulminoida yhteen ainoaan henkilöön, Vladimir Putiniin. Hänen takanaan oleva klaani on harmaa ja tuntematon, se ei tule kriisistä vastuuta kantamaan. Ydinkysymyksiä on se, valitaanko maan täydestä tuhosta pelastajaksi juuri se henkilö, joka maan on ajanut tuhoon?

Eivätkö venäläiset näe, kuka on toimilaan vienut maan umpikujaan? Vai ovatko he niin peloteltuja ja propagandalla turrutettuja, että he uskovat tai ”uskovat” Putinin nostavan mahdolliaan Venäjän maan raosta – jonne hän maan suisti - suuruuteen?

Miten Venäjän nostaminen voisi tapahtua? Käytettäisiinkö samoja menetelmiä kuin tähänkin saakka? Lisättäisiin teollisuuden ja kaupan keskittämistä silovikien johtamiin holding-yhtiöihin? Lisättäisiinkö uskollisten silovikien määrää valtionhallinnossa esim. 120 prosenttiin (eikös silloin oltaisi sillä kuuluisalla fifty-sixty-linjalla)?

Unohdettaisiinko entistä enemmän teollisen ja yhteiskunnallisen infrastruktuurin rakentaminen? Annettaisiinko yli 40 miljoonan köyhän kuolla pois, niin eivät olisi tilastoja rasittamassa? Jatkettaisiinko sotilaallista uhoamista entistä enemmän naapurimaiden suuntaan? Ajettaisiinko viimeisetkin osaavat ulkomaiset yhtiöt pois maasta? Ja ennen kaikkea, lisättäisiinkö reippaasti kaiken jo nyt kattavaa korruptiota?

Jos Putin nostetaan pelastajaksi, hänen toiminnallinen suuntansa mitä ilmeisemmin olisi tämän tyyppinen. Ehkä kyseessä on se kuuluisa Putinin suunnitelma, josta kukaan ei taida tietää sisältöä. Venäjä-kirjassa ennakoitaa Venäjän hajoamismahdollisuus ja samalla mahdollisesti vallanpitäjien vaihtuminen. Lännessä vallan vaihtuminen tällaisten tulosten jälkeen on selviö. Sen osoitti mm. Barack Obaman valinta USA:n presidentiksi.

Ei ehkä ole tarpeen kovin pitkälle ennakoida, mitä kaikkea Venäjän uusi luhistuminen merkitsi. Ainakin sillä olisi maailmanrauhalle merkittävä positiivinen vaikutus. Venäjällä ei ole opittu virheistä, koska virheet peitetään ja historia väristellään. Väärennetyn tiedon pohjalta teh-

dään vääriä päätöksiä. Oman tuhon kehä rakennetaan systeemiin valmiiksi, jo ennen järjestelmän käynnistämistä.

Tallinnan ryhmä piti hyvin tärkeänä sitä, että Venäjä kriisissä –kirja esitellään Virossa. Lehdistötilaisuus pidetäänkin Tallinnan Kansalliskirjastossa 08.12.2008 klo 14. Tilaisuus on hyvä näköalapaikka verrata sitä, miten virolainen media suhtautuu tähän Venäjää koskevaan analyysiin, synteisiin ja tulevaisuuden näkymiin.

Vertailukohteena on Suomessa 02.12.2008 pidettävä lehdistötilaisuus. Suomessa on sen tyyppinen meininki, että saa kysyä kerran, sitten pitää tyytyä vastaukseen. Pronssisoturista kummallisuuksia kirjoittaneen suomalaisen dosentin haastattelu osoitti, ettei Viron medialle syötetä ihan mitä vaan. Toimittajien kysymykset olivat tiukkoja ja kyseenalaistivat sangen voimakkaasti haastateltavan sanoman.

Yhteen asiaan on vielä hyvä palata, koska se ihmetyttää. Miksi Suomessa yhä puhutaan 1918 tapahtumista sisällissotana? Eikö kyse ollutkaan vapaussodasta? Koko kysymyksen voi kiteyttää yksinkertaiseksi. Jos kyseessä oli sisällissota, miksi Tarton rauhan sopijapuolina olivat Suomi ja Neuvosto-Venäjä? Jos se olisi ollut vain sisällissota, eivätkö sopijapuolina olisi olleet valkoiset ja punaiset? Ja todennäköinen rauhantekopaikka ei olisi ollut Viron perukoilla Tartossa, vaan Helsingissä.

Virossa eivät edes venäläiset enää puhu sisällissodasta. Virossa oli Narva Kommuun, joka oli saman tyyppinen kuin Otto W Kuusisen hallitus. Tarton rauhaa tehtäessä kummastakaan ei enää ollut puhettakaan.

Usein tuntuu, että itsestään selviä asioita ymmärretään kaikkein vähiten. Suomessa ei haluta omien pelkojen vuoksi käsitellä sotasyllisyyden purkamista tai Karjalan palauttamista. Virossa poliitikot eivät uskalla tukeutua siihen, että Tarton rauhan rajat ovat ainoat oikeat, sillä ne määrätään maan rajoiksi jo perustuslaissa.

Miksi Viron poliitikot toimivat omaa perustuslakiaan vastaan? Miksi Suomen ja Viron poliitikot toimivat omien kansalaisensa ihmisoikeuksia vastaan? Näitä kysymyksiä tämä virolais-suomalainen ”elämän evakkojen” ja aateveljien ryhmä tulee edelleenkin puimaan.